

Animal hoarding; risico voor mens en dier

Denah Peterson

Redactiecommissielid

“Patronek et al. (1999) heeft gerapporteerd dat 76% van de hoarders vrouwelijk zijn en bijna de helft zijn over 60 jaar oud.”

Animal hoarding door Denah Peterson

Een zielige straathond van de straat halen en hem een beter leven geven is vaak wat de meeste dierenliefhebbers willen doen. Echter weet de meerderheid van de mensen dat ze niet de tijd of het geld hebben om voor alle verwaarloosde dieren te zorgen. Met andere woorden; ze kennen hun grenzen. Maar wat gebeurt er als sommige mensen hun grenzen niet kennen? Wanneer een persoon niet kan stoppen met het redden van dieren, leidt dit vaak tot de zogenaamde “animal hoarding”. Dit is een geval van dwangmatig verzamelen van dieren, waarbij de situaties uit de hand lopen. De meeste animal hoarders vertonen moeite met het loslaten van hun dieren, zelfs nadat de dieren dood zijn gegaan. Hun gehechtheid aan deze dieren zijn extreem, wat een gevolg kan zijn voor het welzijn van de dieren, maar ook voor de gezondheid van het persoon zelf.¹

Kenmerken van een animal hoarder

Een animal hoarder is iemand die een groot aantal dieren verzamelt die 1) niet in staat is om de minimale normen van voeding, hygiëne en veterinaire zorg te bieden aan de dieren, 2) de verslechterende toestand van de dieren en de omstandigheden ontkent en 3) ontkent de problemen die door de

grote hoeveelheid dieren of hun leefomstandigheden worden veroorzaakt voor hemzelf, de (personen in de) directe omgeving of de volksg e z o n d h e i d . Patronek et al. (1999) heeft gerapporteerd dat 76% van de hoarders vrouwelijk zijn en bijna de helft zijn over 60 jaar oud. Ongeveer de helft tot driekwart van de hoarders waren alleenstaand, weduwnaar of gescheiden. Er is nog geen specifieke diagnose met betrekking tot een aandoening wat leidt tot het dwangmatig verzamelen van dieren, maar er werd wel gerapporteerd dat ca. een kwart van de hoarders geïnstitutionaliseerd werden of geplaatst werden in een woning waar ze onder toezicht zullen wonen. Er werd gesuggereerd dat dit gedrag mogelijk een teken kan zijn van vroege stadia van dementie of een nog niet vastgestelde psychiatrische aandoening.²

Typen animal hoarders

In een studie werden personen die dieren dwangmatig verzamelen geclassificeerd in drie categorieën namelijk de overweldigde verzorger, de redder en de uitbouter. De overweldigde verzorger is een persoon die een groot aantal dieren redelijk goed verzorgde, tot een verandering in de omgeving ertoe leidde dat het persoon een verminderd vermogen kreeg om voor de juiste zorgmiddelen te zorgen. Voorbeelden van veranderingen in om-

standigheden kunnen zijn het overlijden van een echtgenoot, verlies van een baan of een slechte gezondheid. Deze personen proberen vaak de situatie onder controle te krijgen, maar raken langzamerhand overweldigd, waardoor de leefomstandigheden ook achteruitgaan. Het verwerven van dieren in deze gevallen gebeurt dan ook vaak passief; de dieren zullen onderling met elkaar paren en voor nog meer nakomelingen zorgen. Deze personen zullen sneller hulp van anderen accepteren in plaats van het probleem te ontkennen.

De redders zijn mensen die geloven dat zij de enigen zijn die goed voor de dieren kunnen zorgen. Ze zijn sterk tegen euthanasie en vertonen ernstige angst voor het doodgaan van hun dieren. Deze mensen proberen zoveel mogelijk om de autoriteiten te vermijden en zullen ook niet meewerken bij confrontatie. Het verwerven van dieren gebeurt hier juist meer actief dan passief. Ook al zijn de redders niet in staat om voor meer dieren te zorgen, zullen ze op zoek gaan naar meer dieren die hulp nodig hebben. Vaak presenteren ze zich ook als leden van dierenorganisaties die voor honderden dieren zorgen.

Het verzamelen van dieren door de zogenaamde uitbouteren zijn het meest ernstige en moeilijkste om op te lossen. Het gaat om personen

Animal hoarding; risico voor mens en dier

met psychopathische kenmerken, die dieren verwerken om aan hun eigen behoeftes te voldoen. Deze personen vertonen ook weinig gehechtheid aan de dieren in tegenstelling tot de overweldigde verzorgers en de redders en lijken ook onverschillig voor het lijden van hun dieren. Echter net als de redders geloven de uitbuiters dat hun kennis veel beter is dan dat van anderen en hebben de behoefte om controle te hebben over hun dieren. De uitbuiters vertonen veel kenmerken van antisociale persoonlijkheidsstoornissen zoals charme en charisma. Ze zijn manipulatief en nar-

cistisch en vertonen geen schuldgevoel.¹

Gezondheidsrisico's voor mens en dier

Het ergste gevolg van dit gedrag is het effect dat het heeft op de woonsituatie. Er zijn grote aantallen dieren aanwezig die vaak ziek zijn gezien het gebrek aan hygiëne en veterinaire zorg en die vaak stervend of dood worden gepropt in kleine woonruimtes. De vloeren en muren zijn vaak besmeurd met urine en feces waardoor de lucht verontreinigd is met hoge concentraties van ammonia en andere gevaarlijke organische verbindingen.

Parasitaire besmettingen en ziekte-uitbraken verspreiden zich snel in deze overvolle omstandigheden. Enkele studies hebben gebrek aan adequate sanitaire voorzieningen aangetoond in 70% tot 90% van de animal hoarding gevallen. Zelfs het hygiënisch voorbereiden van eten is bijna onmogelijk in zulke gevallen. Dit vormt niet alleen een gevaar voor de personen en dieren in dat huis, maar ook voor de mensen die daaromheen wonen, aangezien de onhygiënische omstandigheden ongedierte aantrekt. Dit verhoogt de kans op zoönosen voor zowel de bewoners als de gemeen-

Figuur 1. Situatie van animal hoarding met honden.

Animal hoarding; risico voor mens en dier

“Zoals al genoemd kan de ammonia concentratie in de lucht hoog oplopen. Ammonia kan ernstige irritatie van de ogen en het respiratiestelsel veroorzaken bij een concentratie van 50 ppm en hoger.”

Figuur 2. Situatie van animal hoarding met katten.

schap.¹ Naast het zoönose gevaar, vormt de stank ook een overlast voor de buurtbewoners. Zoals al genoemd kan de ammonia concentratie in de lucht hoog oplopen. Ammonia kan ernstige irritatie van de ogen en het respiratiestelsel veroorzaken bij een concentratie van 50 ppm en hoger. Er is weinig informatie beschikbaar over de concentratie ammonia in hoarding gevallen, maar er was een geval waar de luchtammonia concentratie 152 ppm bereikte.^{3, 4} Hoewel honden en katten het meest voorkomen in hoarding gevallen is het wel van belang om te weten dat ook andere dieren verzameld worden zoals reptielen, vo-

gels en zelfs veedieren. Bij reptielen is het gevaar voor zoönosen ook heel groot aangezien reptielen dragers zijn van *Salmonella* bacteriën.⁴

Wat is er hieraan te doen?

Als dieren gered worden uit deze situaties is vaak euthanasie de enige optie. De dieren zijn in de meeste gevallen al ernstig ziek en zijn ook weinig gesocialiseerd.³ De hoorders ontkennen vaak dat zij een probleem hebben en niet goed voor de dieren kunnen zorgen. Hierdoor zouden velen van hen terughoudend zijn om naar therapie te gaan en hulp te accepteren met als gevolg dat er recidieven

optreden. Goede samenwerking tussen de dierenbeschermingsorganisaties, de dierenpolitie, dierenartsen en sociale diensten is van belang om gevallen van animal hoarding vroeg te herkennen om zo op tijd te kunnen intervensiëren en ernstige gevolgen te voorkomen.⁴

Referenties

Frost, R.O., Patronek, G., Arluke, A., Steketee, G. (2015). The Hoarding of Animals: An Update. *Psychiatric Times*.

Patronek, G. (1999). Hoarding of Animals: An Under-Recognized Public Health Problem in a Difficult-to-Study Population. *Public Health Reports*. 114, pp 81-87.

Patronek, G. (2001). The Problem of Animal Hoarding. *Municipal Lawyer*. 19, pp 6-9.

Hoarding of Animals Research Consortium (HARC). (2002). Health Implications of Animal Hoarding. *Health and Social Work*. 27, pp 125-132